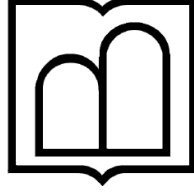

الله أكبر

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای جراحی دندانپزشکی

عنوان:

ارزیابی رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری از کووید ۱۹ در مراکز دندانپزشکی شهر اردبیل

در سال ۱۴۰۱

استاد راهنما:

دکتر ندا محمدپور

استاد مشاور:

دکتر نسرین فولادی

نگارش:

مینا اسعدی

آذر ماه ۱۴۰۱

کد پایان نامه: د/پ/۰۸۴

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشکده دندانپزشکی

فرم صورتجلسه دفاع

با تأییدات خداوند متعال جلسه دفاع از پایان‌نامه‌ی خانم مینا اسعدی دانشجوی رشته‌ی دندانپزشکی تحت عنوان
"ارزیابی رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری از کووید ۱۹ در مراکز دندانپزشکی شهر اردبیل در
سال ۱۴۰۰" با شماره‌ی ثبت د/پ/۰۸۴ با حضور استاد راهنما و استاد مشاور و هیئت داوران به صورت حضوری در
تاریخ ۰۱/۰۹/۱۴ تشکیل گردید، در این جلسه، پایان‌نامه با موفقیت مورد دفاع قرار گرفت و نامبرده نمره‌ی (۱۸)
و امتیاز (بسیار خوب) دریافت نمود.

استاد راهنما:

دکتر ندا محمدپور

استاد مشاور:

دکتر نسرین فولادی

هیأت داوران:

نماینده معاون پژوهشی: دکتر ندا محمدپور، دکتر مهدی فتحی

نماینده معاون آموزشی: دکتر اولدوز زماقی

نماینده گروه: دکتر سهیلا دریسای، دکتر سحر موسوی

نماینده دانشگاه:

دکتر ندا محمدپور

رئیس دانشکده:

دکتر کریم جعفری کفاش

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب مینا اسعدی دانش‌آموخته‌ی رشته‌ی دندانپزشکی مقطع دکترای حرفه‌ای به شماره‌ی دانشجویی ۹۳۲۶۳۷۰۰۲ گواهی می‌نمایم که این پایان‌نامه تحت عنوان "ارزیابی رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری از کووید ۱۹ در مراکز دندانپزشکی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۰ به راهنمایی استاد محترم سرکار خانم دکتر ندا محمدپور بطور کامل اصل و بدون هرگونه سرقت علمی/ادبی بر اساس تعریف^۱ Plagiarism نگارش شده است و تمام یا قسمتی از آن توسط فرد دیگری در پایان نامه یا مراکز علمی دیگر ارائه نشده است. در ضمن اینجانب از مقررات مربوط به عدم رعایت صداقت در ارائه پایان نامه که منجر به مردود شدن و ارجاع به شورای پژوهشی دانشکده می‌شود، اطلاع کافی دارم.

تاریخ و امضای دانشجو

۱۴۰۱/۹/۱۴

بدینوسیله اصالت (ORIGINALITY) و صحت نتایج این پایان‌نامه، مورد تأیید اینجانب دکتر ندا محمدپور به عنوان استاد راهنما می‌باشد.

استاد راهنمای اول / دوم

تاریخ و امضاء

۱۴۰۱/۹/۱۴

^۱ Plagiarism Plagiarism یا سرقت علمی/ ادبی عبارت است از استفاده از تمامی یا قسمتی از مطالب یا ایده‌های منتشر شده یا منتشر نشده فرد یا افراد دیگر بدون ذکر منبع بطور مناسب یا کسب اجازه در موارد ضروری.

تقدیم

این پایان نامہ را بہ پدر و مادر عزیزم تقدیم می کنم

تقدیر و سپاسگزاری

باتقدیر و تشکر شایسته از استاد فریخته و فرزانه سرکار خانم دکتر زهرا محمدپور که با نکته‌های دلاویز و گفته‌های بلند، صحیفه‌های سخن را علم پرور نمود و همواره راه‌نما و راه‌گشای نگارنده در تمام و احوال پایان‌نامه بوده است. بدین وسیله از بزرگواری، حسن سلوک و حمایت بی‌دریغ ایشان تشکر کرده و برای ایشان طول عمر توأم با سربلندی را آرزو مندم.

از استاد عزیز خانم دکتر نسreen فولادی به عنوان استاد مشاور که همواره نگارنده را مورد لطف و محبت خود قرار داده‌اند، کمال تشکر را دارم.

همچنین این جانب بر خود وظیفه میدانم در کسوت شاکردی از زحمات و خدمات ارزشمند اساتید گرامی تقدیر و تشکر کرده و بدینوسیله از بزرگواری و حمایت بی‌دریغ ایشان تشکر کرده و برای ایشان طول عمر توأم با سربلندی را آرزو مندم.

چکیده

ارزیابی رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری از کووید ۱۹ در مراکز دندانپزشکی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱

مقدمه: برای مقابله با شیوع بیشتر و ناگهانی کووید ۱۹ دندانپزشکان باید از تحولات اخیر به ویژه گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری از کووید ۱۹ آگاه باشند، این مطالعه با هدف ارزیابی رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری از کووید ۱۹ در مراکز دندانپزشکی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به صورت مقطعی (توصیفی-تحلیلی) به صورت تمام شماری ۲۵۴ دندانپزشک عمومی و متخصص انجام پذیرفت. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ی محقق ساخته روایی و پایایی شده بر اساس گایدلاین کشوری بود که شامل ۵۰ سؤال و ۳ بخش که بخش اول شامل اطلاعات دموگرافیک دندانپزشک شامل: جنس، سن، تأهل، تحصیلات، سابقه‌ی کار، سابقه‌ی ابتلا به کووید ۱۹ و تعداد ساعات کاری بود. بخش دوم شامل سؤالات مرتبط با مدیریت بیماران قبل درمان و تجهیزات مورد نیاز و الزامات حفاظت شخصی و اقدامات درمانی مورد نیاز در زمان پاندمی کووید ۱۹ بود. بخش سوم شامل اقدامات مؤثر در پیشگیری از کووید ۱۹ بود. داده‌ها بعد از جمع‌آوری، طبقه‌بندی شده و با استفاده از آزمون کای دو و آزمون دقیق فیشر تحلیل گردید، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۲۶ استفاده شد. سطح خطای مورد قبول ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج: نتایج بررسی نشان داد که میزان رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری کووید ۱۹ در شاخص مدیریت بیماران قبل درمان ۴۵ درصد و در شاخص تجهیزات مورد نیاز و الزامات حفاظت شخصی ۷۲/۴۲ درصد و در شاخص اقدامات درمانی مورد نیاز در زمان پاندمی ۴۲/۸۱ درصد برآورد گردید. تفاوت معناداری در رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری کووید ۱۹ بر اساس تحصیلات و سابقه‌ی کاری وجود داشت ($P < 0/05$)، اما تفاوت معناداری در رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری کووید ۱۹ بر اساس جنسیت، سن، تأهل، سابقه‌ی ابتلا به کووید ۱۹ وجود نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: میزان رعایت گایدلاین‌های مرتبط با پیشگیری کووید ۱۹ در مراکز دندانپزشکی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ در سطح متوسط بود و تحت تأثیر عواملی همچون تحصیلات و سابقه‌ی کاری دندانپزشک قرار داشت.

کلمات کلیدی: گایدلاین، پیشگیری، کووید ۱۹

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
أ	چکیده.....

فصل اول: معرفی پژوهش

۱-۱	مقدمه، بیان مسأله و ضرورت اجرای پژوهش.....
۱-۲	اهداف پژوهش.....
۱-۳	هدف کلی.....
۱-۴	اهداف اختصاصی.....
۱-۵	اهداف کاربردی.....
۱-۶	سؤالات پژوهش.....
۱-۷	فرضیه‌های پژوهش.....
۱-۷	تعریف واژه‌ها.....

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه‌ی تحقیق

۲-۱	مقدمه.....
۲-۲	مبانی نظری پژوهش.....
۲-۲-۱	ساختار ویروس کووید ۱۹.....
۲-۲-۲	منبع بیماری کووید ۱۹.....
۲-۲-۳	علائم و راه‌های انتقال بیماری کووید ۱۹.....
۲-۲-۴	طیف شدت بیماری کووید ۱۹.....
۲-۲-۵	تشخیص بیماری کووید-۱۹.....
۲-۲-۶	راهکارهای پیشگیری از انتقال عفونت کووید ۱۹ و ویروس در محیط دندانپزشکی.....
۲-۳	مروری بر پیشینه‌ی تحقیق.....
۲-۳-۱	پیشینه‌ی پژوهش در ایران.....
۲-۳-۲	پیشینه‌ی پژوهش در خارج.....
۲-۳-۳	جمع‌بندی پیشینه‌های پژوهش.....

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۳-۱	نوع مطالعه و روش پژوهش.....
۳-۲	جامعه‌ی آماری پژوهش.....
۳-۳	معیارهای ورود و خروج به مطالعه.....
۳-۴	حجم نمونه و روش نمونه‌گیری.....
۳-۵	ابزار و روش گردآوری داده‌ها.....

- ۳-۶. زمان و مکان انجام پژوهش ۲۶
- ۳-۷. متغیرهای پژوهش ۲۶
- ۳-۸. روش‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها ۲۷
- ۳-۹. ملاحظات اخلاقی ۲۷

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

- ۴-۱. آمار توصیفی ۲۸
- ۴-۱-۱. درصد فراوانی جنسیت افراد مورد بررسی ۲۸
- ۴-۱-۲. درصد فراوانی وضعیت تأهل افراد مورد بررسی ۲۸
- ۴-۱-۳. درصد فراوانی تحصیلات افراد مورد بررسی ۲۹
- ۴-۱-۴. درصد فراوانی سابقه‌ی ابتلا به کووید ۱۹ در افراد مورد بررسی ۲۹
- ۴-۱-۵. درصد فراوانی ابتلا به بیماری سیستمیک خاص در افراد مورد بررسی ۳۰
- ۴-۱-۶. درصد فراوانی سن افراد مورد بررسی ۳۰
- ۴-۱-۷. آماره‌های توصیفی سابقه‌ی کار و تعداد ساعات کاری در هفته ۳۱
- ۴-۱-۸. وضعیت شاخص‌های مورد بررسی ۳۲
- ۴-۲. درصد رعایت شاخص‌های مورد بررسی ۳۳
- ۴-۳. بررسی تحلیلی ۳۴
- ۴-۳-۱. مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر جنسیت ۳۴
- ۴-۳-۲. مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر سابقه‌ی ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۳۵
- ۴-۳-۳. مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر وضعیت تأهل ۳۶
- ۴-۳-۴. مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر تحصیلات ۳۷
- ۴-۳-۵. مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر سابقه‌ی کاری ۳۸
- ۴-۳-۶. مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر سن ۳۹
- ۴-۴. مقایسه‌ی امتیاز شرکت‌کنندگان با میانگین امتیاز شاخص‌های پژوهش ۴۰

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادهای پژوهش

- ۵-۱. بحث ۴۱
- ۵-۲. نتیجه‌گیری ۴۹
- ۵-۳. محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهش ۴۹
- ۵-۳-۱. پیشنهادهای ۴۹
- ۵-۳-۲. محدودیت‌ها ۴۹
- منابع ۵۰
- پیوست‌ها ۵۷

فهرست جدول‌ها

عنوان

صفحه

جدول ۱-۲: توصیه‌های ایمنی ارائه شده توسط سازمان‌های بین‌المللی به منظور جلوگیری از انتشار کووید-۱۹ در محیط‌های دندانپزشکی.....	۱۶
جدول ۲-۲: سطوح مختلف اقدامات حفاظتی در مراکز دندانپزشکی.....	۱۷
جدول ۱-۳: متغیرهای مورد بررسی.....	۲۶
جدول ۱-۴: توزیع نمونه‌های پژوهش بر حسب جنسیت.....	۲۸
جدول ۲-۴: توزیع نمونه‌های پژوهش بر حسب وضعیت تأهل.....	۲۸
جدول ۳-۴: توزیع نمونه‌های پژوهش بر حسب تحصیلات.....	۲۹
جدول ۴-۴: توصیف پاسخ‌گویان بر اساس تحصیلات.....	۲۹
جدول ۵-۴: توصیف پاسخ‌گویان بر اساس ابتلا به بیماری سیستمیک خاص.....	۳۰
جدول ۶-۴: درصد فراوانی سن افراد مورد بررسی.....	۳۰
جدول ۷-۴: توصیف پاسخ‌گویان بر اساس سابقه‌ی کار و تعداد ساعات کاری در هفته.....	۳۱
جدول ۸-۴: وضعیت شاخص‌های مورد بررسی.....	۳۲
جدول ۹-۴: درصد رعایت شاخص‌های مورد بررسی.....	۳۳
جدول ۱۰-۴: مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر جنسیت.....	۳۴
جدول ۱۱-۴: مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر سابقه‌ی ابتلا به کووید ۱۹.....	۳۵
جدول ۱۲-۴: مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر وضعیت تأهل.....	۳۶
جدول ۱۳-۴: مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر تحصیلات.....	۳۷
جدول ۱۴-۴: مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر سابقه‌ی کاری.....	۳۸
جدول ۱۵-۴: مقایسه‌ی متغیرهای تحقیق با توجه به متغیر سن.....	۳۹
جدول ۱۶-۴: مقایسه‌ی امتیاز شرکت‌کنندگان با میانگین امتیاز شاخص‌های پژوهش.....	۴۰

فهرست شکل‌ها

عنوان

صفحه

شکل ۱-۲: گرافی قفسه سینه بیمار مبتلا به کووید-۱۹..... ۱۱

شکل ۲-۲: سی‌تی‌اسکن بیمار مبتلا به کووید-۱۹..... ۱۲